Μιας βδομάδας λέξεις - Το Εκλογικό

Σημαντικές εκλογικές αναμετρήσεις λαμβάνουν χώρα ανά τον κόσμο τον τελευταίο καιρό. Σε συνδυασμό με τις λαϊκές κινητοποιήσεις που βγήκαν στο προσκήνιο αποκαλύπτουν, έστω διαμεσολαβημένα, τη λαϊκή ματιά στα συγκλονιστικά πράγματα που συμβαίνουν στον κόσμο μας. Σε ένα παγκοσμιοποιημένο σύστημα υπό δυτική κυριαρχία, που κλονίζεται από πολυκρίσεις, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι κοινωνίες μοιάζουν ενοχλητικά πολύ μεταξύ τους. Η παγκόσμια αγορά που δημιούργησε το κεφάλαιο τώρα μας σερβίρει ένα μενού κρίσεων που ενοποιούν λαούς και κράτη που μοιράζονταν ελάχιστα κοινά. Έτσι, οι Γάλλοι και Αλβανοί φοιτητές εξεγείρονται ενάντια στα κόστη σπουδών και την υποβάθμιση των συστημάτων εκπαίδευσής τους, ενώ η νεολαία της Ινδίας αντιπαρατίθεται με το διεφθαρμένο και αυταρχικό καθεστώς Μόντι στο δρόμο την ώρα που οι νέοι και νέες της Σερβίας πανηγυρίζουν τον εκλογικό τους θρίαμβο ενάντια στον δικό τους δικτάτορα. Η πανδημική κρίση του 2020-2021 άνοιξε μια δεκαετία που είδε πολέμους, γενοκτονίες, εκρηκτική αύξηση του κόστους ζωής, αυταρχισμό και προετοιμασία για ακόμα περισσότερο πόλεμο και λιτότητα. Σε πολιτικό επίπεδο, όμως, η τεκμηριωμένη δυσφορία των λαϊκών πλειοψηφιών δεν εκφράστηκε με την ένταση που περιμέναμε. Και μπορεί στην αριστερά πάντα άλλο να περιμένουμε και άλλο να έρχεται, αλλά εδώ δεν γίνεται να πέσαμε τόσο έξω. Είναι λογικό να ισχυριστούμε ότι ανοίγει ένας νέος γύρος πολιτικής και κοινωνικής αναμέτρησης κατά τον οποίο τα κοινωνικά υποκείμενα που δέχτηκαν ισχυρές πιέσεις στο εισόδημα και την ποιότητα ζωής τους θα διεκδικήσουν τον χαμένο χώρο. Και θα το κάνουν όπως πάντα: αυθόρμητα, αντιφατικά, με ασαφή προοπτική και συνοχή. Η μόνη αξία χρήσης της αριστεράς είναι να μπει σε αυτό το κύμα και να δώσει κάθε μάχη που αξίζει.

Τι πιο αντιφατικό από το απρόσμενο εκλογικό αποτέλεσμα στη Σερβία και την πτώση ενός πολιτικού μπλοκ που κυβέρνησε 14 χρόνια; Δεν μιλάμε για μια βραχύβια κυβέρνηση εν μέσω γενικευμένης πολιτικής αστάθειας, ούτε για την ομαλή κυβερνητική εναλλαγή ενός δικομματισμού με παγιωμένα στρατόπεδα και διαχωριστικές. Ο Βούτσιτς ήταν ο κεντρικός εκπρόσωπος ενός πολιτικού συστήματος που ισορροπούσε μεταξύ Δύσης και Ανατολής, συντόνιζε το νεοφιλελεύθερο ξήλωμα κάθε κατάκτησης του σερβικού λαού και ταυτόχρονα συγκροτούσε ένα μιντιακό και επιχειρηματικό μπλοκ που άρμεγε κρατικό χρήμα αποκλείοντας άλλους συστημικούς παίχτες από τον εθνικό οικονομικό κύκλο. Το υποκείμενο που έριξε τον Βούτσιτς κάνει την ιστορία ακόμα πιο ενδιαφέρουσα. Με γενέθλια πράξη την κρατική δολοφονία 14 ανθρώπων στον σιδηροδρομικό σταθμό του Νόβι Σαντ, το φοιτητικό κίνημα απλώθηκε αστραπιαία σε πάνω από 400 πόλεις και χωριά όλης της χώρας. Συγκρούστηκε ανυποχώρητα με την κυβέρνηση για 2 χρόνια, αξιοποίησε πρωτότυπες μορφές κινητοποίησης όπως οι πεζές πορείες από πόλη σε πόλη που διεγείρουν τα αλληλέγγυα

αντανακλαστικά της κοινωνίας και μεταδίδουν το μήνυμα πέρα από τα συνήθη όρια των αστικών κέντρων. Συμμάχησε οργανικά με άλλα κοινωνικά στρώματα, ανέπτυξε πολιτικό λόγο και κατέληξε σε πανεθνικό κίνημα αμφισβήτησης της κυβέρνησης και της πολιτικής της. Τα αιτήματα για αύξηση της χρηματοδότησης της παιδείας, για περιορισμό της ακρίβειας και του πληθωρισμού που πλήττουν πολύ πιο έντονα τα φτωχότερα τμήματα της κοινωνίας και η απαίτηση για λογοδοσία της αστυνομίας και των κατασταλτικών πρακτικών της σηματοδοτούν την παρουσία προοδευτικών δυνάμεων σε ένα γιγαντιαίο κίνημα που εξελίσσεται σε μια χώρα που ο σοσιαλισμός και η αριστερά έχουν να αντιμετωπίσουν ένα βαρύ ιστορικό φορτίο, αν και όχι τόσο αρνητικό όσο άλλες χώρες της ανατολικής Ευρώπης.

Η εκ προοιμίου καταδίκη των εξελίξεων στη Σερβία είναι λάθος για την αριστερά και για όποιον θέλει να επιδράσει στην πραγματική ζωή. Αυτό που συμβαίνει στη Σερβία υπερβαίνει κατά πολύ τον σχηματισμό μιας κυβέρνησης και της πολιτικής που θα ακολουθήσει εντός μίας τετραετίας. Η μαζική «εισβολή» χιλιάδων ανθρώπων στην καθημερινή πολιτική διαπάλη δια μέσου συμμετοχικών διαδικασιών που παράγουν πολιτική είναι το πιο εύφορο πεδίο παρέμβασης για την αριστερά, ιδιαίτερα αυτής που έχει γειωμένες προτάσεις διεκδίκησης και σύγκρουσης με τις στρατηγικές επιλογές του αντιπάλου. Μυριάδες αυτιά περιμένουν να πειστούν για το αν τα δημόσια αγαθά πρέπει να είναι δημόσια, αν η εμπορευματοποίηση και ιδιωτικοποίηση των μεταφορών και της παιδείας είναι σωστή επιλογή που εξυπηρετεί τα συμφέροντα των πολλών, εάν οι σχέσεις με το Ισραήλ (που ο Βούτσιτς καλλιέργησε επιμελώς) είναι ηθικά δίκαιες και πολιτικά χρήσιμες, αν το Βελιγράδι πρέπει να επιβιβαστεί στο τρένο της πολεμικής οικονομίας ορίζοντας ως εχθρό την Ρωσία ή όποια άλλη χώρα βολεύει τις κυρίαρχες τάξεις στην Ευρώπη και την Αμερική. Στο τραπέζι θα πέσει το ύψος των μισθών, η κερδοφορία των μεγάλων επιχειρήσεων που όσο και αν αυξάνεται δεν βρίσκει αντανάκλαση στο λαϊκό εισόδημα είτε λόγω της συμπίεσης των μισθών είτε λόγω του πληθωρισμού. Το ίδιο το πρόγραμμα της Φοιτητικής Λίστας συμπυκνώνει τις αντιφάσεις της σερβικής κοινωνίας και ταυτόχρονα σου δίνει τον χρόνο και το χώρο να τις συζητήσεις σε συνελευσιακές διαδικασίες σε κάθε πόλη και χωριό. Είναι αυτή μια διαδικασία που πρέπει να σε αφήσει αδιάφορο, ως φορέα που προετοιμάζει (υποτίθεται) μεθοδικά και επιστημονικά το πέρασμα σε μια άλλη κοινωνία; Αν αυτό δεν είναι πεδίο παρέμβασης, τότε ποιο είναι; Είναι προφανές ότι η Φοιτητική Λίστα θα διασπαστεί, θα προδώσει, θα δεχτεί πιέσεις από εξωτερικούς και εσωτερικούς παράγοντες, επιχειρηματίες, μαφιόζους, πράκτορες, τραπεζίτες. Όλοι θα πέσουν με τα μούτρα στη δουλειά για να υπηρετήσουν τα συμφέροντα τους, η αριστερά τι πρέπει να κάνει; Να βγάλει μια δισέλιδη καταδίκη και να κάτσει ήσυχη στη γωνία; Αν θέλουμε να είμαστε συνεπείς με τις ιστορικές μας εμπειρίες, η επόμενη κυβέρνηση στη Σερβία θα είναι αντιλαϊκή, θα υπηρετήσει τα συμφέροντα των ολιγοπωλίων και θα κατεβάσει τα σερβικά ΜΑΤ απέναντι σε κάθε ριζοσπαστική διεκδίκηση. Το θέμα είναι όμως όταν συμβεί αυτό η αριστερά να έχει μεγαλώσει, να έχει χτίσει σχέσεις εμπιστοσύνης με τα πιο πρωτοπόρα τμήματα της λαϊκής κινητοποίησης, να έχει σχηματίσει ένα πολιτικό πρόγραμμα που θα ανταποκρίνεται στις βασικές ανάγκες του σερβικού λαού στη συγκεκριμένη ιστορική φάση που διανύουμε. Και αυτό δεν θα γίνει αν η θέση της αριστεράς είναι η απόλυτη ταύτιση Βούτσιτς και

Φοιτητικής Λίστας.

Είχαμε γράψει για την εκλογική τακτική της ριζοσπαστικής αριστεράς στη Βραζιλία λίγες εβδομάδες πριν. Η διατήρηση της πολιτικής αυτοτέλειας της ριζοσπαστικής αριστεράς με την ταυτόχρονη συνειδητοποίηση των κρίσιμων διλημμάτων που διαπερνούν τον εκάστοτε κοινωνικό σχηματισμό μπορούν να σε φέρουν σε καλύτερη θέση την επομένη μιας εκλογικής αναμέτρησης. Ιδιαίτερα όταν αυτή έρχεται με προεκλογική εκστρατεία που περισσότερο μοιάζει με κινηματική έξαρση παρά με αποστειρωμένη δουλειά μηχανισμών. Ο φραγμός που συνάντησε στη Βραζιλία ο επελαύνων Τραμπισμός ενδέχεται να αποτελέσει αφετηριακό σημείο κάμψης της επιρροής του Ντοναλντ Τραμπ στον παγκόσμιο πολιτικό χάρτη. Ειδικά αν επιβεβαιωθούν τα δημοσκοπικά σενάρια ήττας στις ενδιάμεσες εκλογές της 3ης Νοεμβρίου, όπου οι φίλοι του Μαμντάνι διεκδικούν να καρπωθούν σημαντικό μερίδιο της φθοράς των Ρεπουμπλικανών και της στρατηγικής αφωνίας των μετριοπαθών Δημοκρατικών. Ο αναβρασμός και η λαϊκή διαθεσιμότητα υπάρχει, το στοίχημα είναι να μετατραπεί σε πολιτικό ρεύμα αμφισβήτησης όλων των εκφάνσεων της κυρίαρχης πολιτικής. Τα κρίσιμα είναι μπροστά.

Υπάρχουν πάντως και εκλογές που μπορείς να καταγγέλεις ψευτοδιλήμματα. Ειδικά αν λαμβάνουν χώρα σε φασιστικά κράτη όπου καλείσαι να ψηφίσεις ανάμεσα σε απροκάλυπτους γενοκτόνους και σε γενοκτόνους με πολιτικά. Αυτό ήταν ουσιαστικά το διακύβευμα στις ισραηλινές εκλογές όσον αφορά το σχηματισμό της επόμενης κυβέρνησης. Όποιος έχει αυταπάτες για την αντιπολίτευση του Ισραήλ μπορεί απλώς να ψάξει ποιος είναι ο ηγέτης της, ο Ghadi Eisenkot. Σαράντα χρόνια υπηρέτησε στον IDF, φτάνοντας στη θέση του ανώτατου διοικητή του γενοκτονικού στρατού, στηρίζει απόλυτα την επέκταση των παράνομων εποικισμών εντός της Δυτικής Όχθης, αντιτίθεται στη λύση των δύο κρατών και επέβλεψε από το Υπουργικό Συμβούλιο τους πρώτους οχτώ μήνες της γενοκτονίας της Γάζας. Εμπνεύστηκε και υλοποίησε το Δόγμα της Ντάχιε, δηλαδή την αδιάκριτη ισοπέδωση πολιτικών στόχων ως αντίποινα σε επιχειρήσεις της Αντίστασης, αναβαπτίζοντας τη λογική της συλλογικής ευθύνης ως ειλικρινής νεοναζί. Δεν υπάρχει καμία ελπίδα αλλαγής μέσα από το ισραηλινό πολιτικό σύστημα. Υπάρχει μόνο η ολοκληρωτική καταστροφή του όπως έγινε με τη ναζιστική Γερμανία, τη φασιστική Ιταλία, τη Νότια Αφρική και τη Ροδεσία. Ειδική μνεία αξίζει στα αραβικά κόμματα και τα εντυπωσιακά ποσοστά που κατέγραψαν, ως αντίδραση στην επιτάχυνση της εθνοκάθαρσης στη Δυτική Όχθη και τη γενοκτονία της Γάζας. Εκατοντάδες χιλιάδες Παλαιστίνιοι έσπευσαν να συμμετάσχουν στις εκλογές γνωρίζοντας ότι η φωνή τους είναι αδύνατο να ακουστεί σε ένα ασφυκτικό σύστημα απαρτχάιντ. Όμως κάθε εμπόδιο στην επέκταση ενός παράνομου εποικισμού, κάθε καθυστέρηση στην κατεδάφιση ενός παλαιστινιακού σπιτιού και κάθε μείωση στην ασυλία των εποίκων και του IDF αποτελεί διάνοιξη χώρου για τον ανυποχώρητο παλαιστινιακό αγώνα επί του πεδίου. Οφείλουμε να αντιμετωπίζουμε τις επιλογές των Παλαιστινίων πολιτών του Ισραήλ με σεβασμό, όχι με υποδείξεις και ευκολίες.